

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ

Лекція № 4

План

- 1. Законодавство України.
- 2. Правовий режим заповідних територій
- 3. Участь України у міжнародних угодах

1. Законодавство України.

- ЗУ «Про охорону навколишнього середовища» (1991 р.)
- ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» (1992 р.)
- ЗУ «Про Червону книгу України» (2002 р.)
- УП «Про збереження і розвиток природно-заповідного фонду України» (1993 р.)
- УП «Про резервування для наступного заповідання цінних природних територій» (1994 р.)
- УП «Про оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» (1996 р.)
- Постанова КМУ «Про вдосконалення державного управління заповідною справою України» (1997 р.)
- ЗУ «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000 – 2015 роки» (2000 р.)

2. Правовий режим заповідних територій

- За використання ПЗФ **відповідає** Міністерство охорони навколишнього природного середовища (ЗУ «Про ПЗФ України»)
- Урядовим органом державного управління, що діє в складі міністерства і підпорядковується йому, визначено **Державну службу заповідної справи**.
- Із **40 існуючих** нині заповідних територій вищого рангу **19** підпорядковані Міністерству охорони навколишнього природного середовища України, решта **21** – органам виконавчої влади, вищим навчальним закладам, державним науковим організаціям.
- заповідники, національні природні парки, заказники (крім мисливських), регіональні ландшафтні парки, ботанічні сади, дендрологічні і зоологічні парки, пам'ятки природи, заповідні урочища та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва **звільняються від земельного податку**.
- Землі ПЗФ можуть перебувати у державній, комунальній та приватній **власності**.
- Територія природних заповідників, національних природних парків, заповідні зони біосферних заповідників є власністю **Українського народу**, тобто **не підлягають** приватизації або передачі у комунальну власність.

3. Участь України у міжнародних угодах

- ▣ **Конвенція про біологічне різноманіття** (Всесвітня конференція, 1992 р., Ріо-де-Жанейро (Бразилія); ратифікована Україною 29.11.1994 р.) – збереження біологічного різноманіття, стале використання його компонентів.
- ▣ **Картахенський протокол про біобезпеку** (Конвенція про біологічне різноманіття (2000 р.)– захист від «продуктів» біотехнології – генетично видозмінених організмів.
- ▣ **Конвенція про водно-болотні угіддя** (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.) – збереження водно-болотних угідь.
- ▣ **Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин** (Бонн, 1979 р., для України 19.03.1999 р.) – зобов'язує Договірні сторони зберегти і, якщо можливо і доцільно, відновити ті середовища існування, що важливі для запобігання зникненню мігруючих видів.
- ▣ **Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення** (CITES, Вашингтон, 1979 р.) для України з 14.05.1999 р. – визнання необхідності міжнародного співробітництва для захисту ряду видів дикої фауни та флори від надмірної їх експлуатації в міжнародній торгівлі.
- ▣ **Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі** (Бернська конвенція, 1979 р., Україна приєдналася 29.10.1996 р.) – збереження дикої флори і фауни, особливо в транскордонних регіонах; підтримка популяцій дикої флори і фауни на необхідному рівні; проведення спеціальних заходів щодо видів, що занесені у переліки Конвенції; заборона навмисного добування тварин шляхом введення ліцензій, обмежень тощо.
- ▣ **Європейський червоний перелік видів тварин і рослин, що перебувають під глобальною загрозою зникнення** (1991) – схвалений за участі делегації від України в м. Нурмесс (Фінляндія) влітку 1986 р.
- ▣ **Конвенція про захист Чорного моря від забруднення** (Бухарестська конвенція, 1992 р.)